

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul prezentului proiect de act normativ

Propunere legislativă

pentru modificarea și completarea Legii nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură

Secțiunea a 2 – a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

1. Descrierea situației actuale

OUG nr. 189/2008 reglementează regimul managementului instituțiilor publice de cultură.

Prezentul demers își propune, în principal, să crească nivelul de profesionalizare al managementului în instituțiile publice de cultură. Acest lucru trebuie să înceapă chiar de la selecția candidaților pentru manageri culturali. Astfel, comisia de concurs trebuie alcătuită nu doar din specialiști în domeniul culturii, ci și de specialiști în domeniul managementului cultural, o astfel de structură a comisiei reprezentând garanția unei selecții care răspunde nevoilor de administrare performantă a instituțiilor de cultură. De asemenea, tot în vederea profesionalizării, este necesar să fie deschis accesul și candidaților cu diplomă de master sau cu doctorat în domeniu, nu doar al celor cu diplomă de licență, cum prevede legea în acest moment.

În prezent, alcătuirea comisiei de concurs presupune o treime reprezentanți ai autorității și două treimi specialiști în domeniul de activitate al instituției. Prima condiție presupune ca această comisie să aibă în vedere, la evaluarea proiectelor de management, strategia autorității, asigurând o coerență la nivelul instituțiilor subordonate. Cea de-a doua condiție vizează profesionalismul managerului, comisia trebuind să aibă cunoștințe specifice în domeniul de activitate al instituției pentru a selecta un conducător care să poată gestiona în mod competent resursele și să poată crește performanțele instituției în domeniul culturii. Apreciem că, totodată, este necesară și evaluarea elementelor a programului de management, nu doar a celor culturale. O bună strategie culturală a instituției va fi cu atât mai eficientă, iar rezultatele sale mai durabile, cu cât mecanismul din proiectul de management are măsuri implementabile, măsurabile, cu impact sustenabil. Prin urmare, este oportun ca din comisia de selecție să facă parte specialiști în domeniul managementului, care să poată evalua realismul și performanța proiectelor de management propuse de candidați.

În considerarea dezbaterilor apărute în spațiul public ca urmare a aplicării prevederilor lit. c) a

art. 3 Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2008, au fost generate blocaje și litigii cu privire la condițiile de studii ce trebuie îndeplinite de către persoanele care își depun dosarul de concurs pentru ocuparea postului de manager al unei instituții publice de cultură. Există astfel o lipsă a unității de interpretare și aplicare a prevederilor în cauză, care creează premisele blocării procedurii de organizare a concursurilor de proiecte de management pentru unele instituții publice de cultură la autoritățile administrației publice locale. În ultimii ani, din practica în domeniu întâlnită la autoritățile administrației publice locale, una dintre condițiile impuse de autorității, des întâlnită în condițiile de participare la concursurile de proiecte de management se referă exact la studii postuniversitare (masterat sau doctorat), ca argument al pregătirii performante în managementul cultural. Astfel, considerăm că nu poate fi restrâns dreptul persoanelor cu pregătire superioară diplomei de licenței, de a participa la concursurile de proiecte de management pentru instituțiile publice de cultură, textul articolului în speță limitând în forma actuală accesul doar pentru absolvenții de studii de licență în domeniul de activitate al instituției, neținând cont de evoluția societății educaționale românești, rămânând doar o condiție fortuită a autorităților publice locale.

Modificarea legislativă prevede și o serie de măsuri menite să crească transparența și competitivitatea în vederea asigurării șanselor egale ale concurenților. Actualmente, pe parcursul legii apar neconcordanțe în ceea ce privește accesul la informații complete referitoare la etapele de evaluare a candidaților și regimul acestora. În speță, este vorba de surveniența unei probe de departajare între candidații care au obținut medii egale la proiectul de management, respectiv interviu. Aceste probe sunt menționate o singură dată în lege, fără a anunța în prealabil materia de pregătit, conținutul sau formatul examinării și termenul de pregătire. Se impune, așadar, clarificarea, de către instituția care organizează concursul, a condițiilor de desfășurare a eventualei probe scrise.

2. Schimbări preconizate

Prezentul act normativ stabilește creșterea performanței instituțiilor de cultură prin asumarea unor proiecte de management implementabile și transparentizarea procedurii de selecție.

Diversificarea specializărilor în comisia de selecție a proiectelor de management

Modificarea principală propusă impune ca însăși comisia de concurs să aibă în componență membri cu o înțelegere specializată și critică a elementelor din programul de management. Selectarea unui proiect de management care să respecte caietul de obiective, să fie implementabil, realist și eficient, aliniat la o strategie coerentă este de natură să garanteze meritocrația, eficiența cheltuirii fondurilor publice, impactul și durabilitatea rezultatelor. Creșterea nivelului de expertiză, în domeniul de referință dar și în management, a membrilor comisiei și a exigenței în evaluarea proiectelor va duce, implicit, la creșterea calității proiectelor propuse și, pe cale de consecință, a gestionării judicioase a instituției a cărei manager este selectat.

Întrunirea cerinței de specialist în management constă în absolvirea de către membrul comisiei de

concurs a unor cursuri de management cultural, deținerea unui atestat de evaluator de proiecte culturale, fără a conta denumirea distincției acordate. Totodată, este considerat eligibil pentru calitatea de membru al comisiei de concurs cel care a desfășurat, timp de minim 4 ani, activitate de management cultural în cadrul unei instituții, autorități sau organisme de drept privat cu profil cultural.

Clarificarea condițiilor pe care trebuie să le întrunească un manager instituțional

La finalul anului 2015, din statisticile Ministerului Învățământului s-a constatat o creștere a numărului de absolvenți de studii postuniversitare cu pregătire în domeniul managementului cultural, artiștii fiind din ce în ce mai interesați de formarea lor profesională și de dobândirea de competențe în acest domeniu. Se va avea în vedere, totodată, reforma învățământului românesc și adaptarea acestuia la cerințele europene semnate prin tratatul de la Bologna, la care România a aderat încă din 1999, studiile de licență oferă o pregătire inițială și nu completă pentru pregătirea profesională a absolvenților, aprofundarea și specializarea acestora făcându-se prin cursurile postuniversitare de masterat, respectiv de doctorat. Accesul la studiile postuniversitare făcându-se doar la jumătate din numărul absolvenților de licență, acest fapt conferă persoanelor care urmează aceste studii o pregătire avansată, mult mai specializată a domeniului și a ariei de cunoaștere. În acest sens, astăzi există numeroase universități care oferă programe de studiu postuniversitare specializate în management cultural, cu precădere în domeniul managementului instituțiilor publice de cultură (ex.: U.N.A.T.C. „I.L.Caragiale” București, Universitatea „Radu Stanca” din Sibiu, Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași, Universitatea de Arte din Târgu-Mureș etc.).

Modificarea vizează, așadar, soluționarea blocajelor apărute în practică și creșterea gradului de competitivitate, prin accesibilizarea concursului pentru mai mulți specialiști odată cu diversificarea calificărilor pe care le poate avea un manager de instituție.

Creșterea transparenței și accesului la informații privitoare la organizarea concursului de selectare a managerului instituției culturale

Condițiile de elaborare a proiectului de management, calendarul efectuării și evaluării acestuia, precum și a interviului la care participă candidații sunt anunțate în prealabil de instituția care scoate la concurs postul de management. Ulterior, în cazul obținerii de către cel puțin doi candidați a mediilor egale la probele proiect de management și interviu, se va ține o probă scrisă, legea neprevăzând în niciun punct obligativitatea publicării tematicii și a calendarului, ori un termen minim de pregătire de la afișarea tematicii la susținerea efectivă a probei.

Lipsa acestor precizări permit, în practică, organizarea probei scrise într-un termen foarte scurt, ocazionând eventuale inegalități între candidați și scăzând nivelul performanțelor acestora, care nu se pot pregăti temeinic pentru susținerea probei. Publicarea, odată cu celelalte condiții de evaluare, a informațiilor referitoare la tematica și calendarul probei scrise, chiar dacă aceasta are un caracter numai eventual, este de natură să preîntâmpine inechități între candidați și slaba pregătire a acestora pentru susținerea probei.

3. Alte informații.						
Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ						
1. Impact macro-economic						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
2. Impact asupra mediului de afaceri						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
3. Impact social						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
4. Impact asupra mediului						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
5. Alte informații						
Nu sunt						
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) Proiectul de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat.						
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: impozit pe profit impozit pe venit b) bugete locale impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: contribuții de asigurări						
2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: cheltuieli de personal						

bunuri și servicii b) bugete locale: cheltuieli de personal bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: cheltuieli de personal bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ): <i>a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;</i> - Legea nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general; <i>b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.</i> -						
1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect						
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională						

ori la alt document al unei organizații internaționale: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6. Alte informații Nu sunt.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ urmează a fi avizat de Consiliul Legislativ.
6. Alte informații Nu sunt.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității

cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații Nu sunt
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Alte informații Nu sunt.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul *proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general*, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

În numele inițiatorilor,
Dan LUNGU,
Senاتور USR.

